

LUPATA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82. —

.. . . APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
Inscripțiuni după învoială.
Scrisori neîncercate se refuză.

Tactica guvernului.

Mameluci coaliționiști de am fi, de ce ne-au ferit cerul — și tot nu am putea să înțelegem logica guvernului coaliției. Prin aceastanu am voit să zicem că mamelucii coaliției ar înțelege-o. Dar ei nici nu au nevoia și nici prezența de a o înțelege.

Întâi indemnizarea, apoi garanțiile constituției și în al treilea rând transacțiunea. De ce numai în al treilea rând, după indemnizare și după garanțiile constituției?

Preferirea indemnizării am înțeleg-o. Mai înainte de-a intra în orice fel de desbateri guvernul vrea să se asigure contra unei stări „ex lex“ ce ar putea să-l surprindă prin întinderea prea lungă a desbaterilor asupra oarecărui dintre proiectele pe cari guvernul vrea să le rezolvească mai înainte de discuția asupra bugetului. Bine. Să vină întâi indemnizarea, dacă așa o dorește teama de complicații parlamentare, care să vede că nu-i lasă o clipă bună guvernului.

Dar ce putea să îndemne guvernul a pune întâi garanțiile constituției și numai după acelea transacțiunea cu Austria?

Pentru garanțiile constituției, așa, fără nici o însemnătate, cum sunt, guvernul poate să ia la sigur, că va avea o considerabilă majoritate. Nu tot astfel și pentru transacțiune, care și până acum a fost pricină de descompunere în cel mai mare dintre partidele guvernului și pricină de neînțelegeri și de răutăcioase păreri de bine, mărturisite ori tănuite — tot în partidele guvernului. Acesta are să fie unul dintre cele mai apropiate „Hic Rhodus! Hic salta“ ale situației guvernului în parlament.

În o judecată dreaptă, s'ar putea aștepta ori-cine, ca guvernul să scape cât mai de grabă de acest „Hic Rhodus! Hic salta!“ De o parte pentru a nu da timp pentru noue descompuneri în partidele sale, iar de altă parte pentru a avea în rezervă, drept presiune garanțiile constituției, cari după haurile amare ale transacțiunii ar putea să le procure partizanilor sei iluzia unei îndulciri patriotice.

Dar nu! Guvernul coaliționist vrea să se arate galant. Guvernul coaliției nu vrea să useze de această armă, pentru a-și ușura situația în chestia transacțiunii.

Guvernul actual galant?

Lucrul acesta se pare de necrezut.

Și nici nu trebuie să-l credem. O mică privire mai de aproape asupra tacticii de până aci a guvernului ne va procura numai decât alte explicații, cu totul contrare.

Nu a tăragănat oare acest guvern cunctator—dar cunctator prost—toate chestiunile, cari putea să-i aducă unele complicații, — nu le-a tăragănat până la momentul din urmă, când să nu se mai poată afla altă salvare, de cât aceea pe care o va propune guvernul?

Deci?

E clar. După ce tratativele transacțiunii s'au întârziat prin cele două guverne până în al unsprezecelea ceas, se va întârzia și desbaterea parlamentară pentru aceleași motive, pentru cari s'au întârziat tratativele. Guvernul vrea să aducă parlamentul în o situație dificilă, pentru ca să-l poată teroriza.

Această tactică se pare a avea pentru guvern mai multă valoare, decât aceea: de a avea garanțiile constituției în rezervă până când va trece prin foc transacțiunea.

Pretextul, că transacțiunea nu s'ar putea rezolvi în comisuni atât de repede, ca desbaterea ei în plen să vină înaintea garanțiilor constituționale nu se poate admite nici decum, fiindcă nu are nici-o îndreptățire obiectivă în însăși materia celor două grupe de proiecte și—fiindcă totdeauna comisiunile au funcționat și vor funcționa și acum astfel după cum va dori guvernul.

Din modul de procedare al guvernului, vedem că guvernul caută să fugă, să evite, să încunjure, să se ascundă.

Semnele sunt bune.

Aceste sunt gesturile celui ce și-a pierdut capul și își simțește peirea.

De-ale Camerei. Ședința cea mai apropiată a Camerei deputaților să va ține Marți, în săptămâna viitoare. Vineri în săptămâna aceasta va fi numai o ședință formală.

Marția viitoare să vor desbate proiectele indemnității și garanțiile constituționale, pe urmă se va lua în desbatere transacțiunea.

Dizidența în partidul Kossuthist. Încheierea transacțiunii în condițiile actuale însemnează moartea partidului Kossuthist.

În fiecare zi urmează nouă demisiuni din sânul partidului.

Un număr însemnat de membrii ai acestui partid s'au asociat pentru a lua poziție împotriva negocierilor cu Austria pentru prelungirea privilegiului Băncii.

Acest grup va face în club o declarație, fie și numai de formă pentru înființarea băncii autonome. Secretarul de stat Szterényi s'a încercat în zadar să liniștească spiritele, spunându-le, că prin o astfel de ținută îngreunează situația partidului.

Elementele nemulțumite continuă a părăsi partidul.

Între dizidenții cei noi să numără Pilișy István, care își motivează eșirea din partid prin o scrisoare adresată lui Kossuth, în care zice, că urcarea cvotei și chestia băncii nu corespund principiilor cultivate de el și cari fac parte din programul partidului 48-ist. O a doua scrisoare a trimis deputatul Baron Thorockoy, iar deputatul Gáal Gáston vrea să-și depună mandatul în mâna alegătorilor săi, dând prin aceasta dovadă de nemulțumirea sa.

Un ordin patriotic al ministrului de interne. Un ordin al ministrului de interne dispune, că în orașul Fiume toate firmele să fie scrise în limba maghiară și în al doilea rând, dacă e necesar și în cea italiană. Caracterele să fie însă tot așa de mari.

Această dispoziție patriotică tinde să nimicească apelul câtorva negustori croați, către consiliul comunal al orașului, prin care cer, ca firmele să fie scrise numai în italiane și în al doilea rând ungurește, însă cu caractere mici.

Noua dispoziție a ministrului de interne va salva patria, observăm însă, că un ministru de interne în fața obligațiilor ce-i incumbă, de a da satisfacție cerinței popoului prin introducerea votului universal, ar trebui să nu se dedea la un astfel de zel ultrapatriotic. Căci în definitiv pentru Fiume limba maghiară pe firme are toatăta efect ca și o picătură de apă în mare.

— **Din Camera austriacă.** În ședința de ieri a Camerei austriace s'au pertractat câteva urgențe. În decursul desbaterilor urgenței asupra scumpirei articolelor de trai s'au născut discuții vehemente între partidul socialdemocrat și contele Sternberg.

Ca de obicei acest orator cu cuvinte nu tocmai de salon a înfierat manoperile socialdemocraților, cari încă nu i-au rămas dator cu nimica.

Când însă contele Sternberg a arătat membrilor parlamentului o caricatură, care re-

prezenta pe deputatul Schuhmeier în haine de lacheu al Curții, scandalul a izbucnit. Nu s'a continuat însă în sală ci pe culoare când Schuhmeier a atacat pe Sternberg rupându-i din mână caricatura.

Socialdemocrații s'au repezit atunci la Sternberg, care însă s'a refugiat în salonul roșu, a cărui ușă a fost baricadată de partizanii lui.

Momentul a fost și așa destul de critic pentru contele Sternberg cu al cărui caracter nervos e bine să se obicinuiască parlamentarii austriaci, dacă nu voesc ca întreaga opinie Europei să fie atrasă asupra Reichsrathului prin astfel de scene, cari de sigur se vor mai repeta,

Negocierile comerciale cu Serbia. Astăzi se încep negocierile comerciale între Serbia și monarhia noastră. Spre acest scop au sosit la Viena fostul ministru Popovici și șeful de secție Kukici, precum și ministrul de finanțe Paciu, care a luat parte și la negocierile anterioare.

Principala chestiune în aceste tratative va fi exportul de vite al Serbiei.

Clubul român din Viena pentru noi. Din Viena primim informația, că membrii clubului naționalist român din Reichsrath în dezbaterile proiectului de tranșă între Austria și Ungaria vor deschide vorba și despre situația și tratamentul nostru în interiorul regatului, pentru a arăta cât este de rea starea noastră politică. Cuvântul îl va lua baronul Hurmuzachi sau deputatul Isopescu-Grecul.

În discuție va fi amintită și chestia Vaida.

Asupra acestui ultim punct informatorul ne întreabă dacă domnul deputat Vaida nu se va opune acestui demers.

Deși nu avem autorizația dlui Dr. Vaida de a ne exprima în aceasta chestiune, totuși credem, că o clarificare din partea acestuia nu este necesară.

Dacă clubul român din Reichsrath simte de cuviință să desfășoare în Camera epilogul acestei afaceri, credem, că motivul și scopul acestei desfășurări trebuie să-i fie cunoscut și membrii partidului naționalist și-au dat seama despre ceea-ce fac.

O astfel de interpelație — o credem demnă pentru bravii luptători din Camera austriacă și nu va putea influența din rău în mai rău situația noastră politică.

Din România.

Necesitatea educației agricole pentru țărani.

(Urmare).

Vine acum întrebarea: cum și prin ce mijloace vom ajunge aci? Răspund: 1) Printr'o extensiune cât mai largă a învățământului agricol, care va trebui să fie pretutindeni răspândit, înființându-se cel puțin câte o școală practică de agricultură în fiecare județ.

2) Prin întrebuintarea în mod judicios a absolvenților școalelor de agricultură. Aceștia, prin cultura specială ce au dobândit în școli, sunt destinați a deveni principalii factori în această operă, care este prosperarea agriculturii și cu ea și a stărei materiale a țaranului. Statul, cărui îi incumbă sarcina acestei opere, să'i întrebuinteze însă așa cum se cuvine. Mijloacele prin care se va putea împlini această operă sunt:

1) Creierea de ferme mici și mijlocii prin împroprietărirea pe moșiile Statului a absolvenților școalelor de agricultură, dându-li-se sub formă de arendare pe perioade lungi de câte 20—25 ani, câte 30—50 hectare celor din școlile elementare și practice de agricultură și câte 100—200 hectare celor dela școala superioară de agricultură. Avându-se în vedere în primul rând scopul cultural al înființării acestor ferme, Statul va trebui să acorde unele avantagii

și la nume scăderea arenzei cu 25% subprețul de licitare și acordarea de credite în condițiuni avantajoase.

Aceste ferme răspândite în cât mai mare număr printre țărani, vor fi centre de cultură agricolă, servind ca exemple de cultură rațională micilor și marilor cultivatori. Se vor pune în aplicare cele mai bune sisteme de cultura pământului, a plantelor agricole și a fânețelor; creșterea sistematică a vitelor și îmbunătățirea rasei lor, atât de degenerate azi. Înființarea de livezi cu pomi roditori și grădini de legume, creșterea de albine și gândaci de mătăsă. Se vor crește apoi armăsari buni reproducători, tauri de prăsilă, berbeci de rasă, vieri, etc., cari, răspândiți apoi, vor contribui cu încetul la îmbunătățirea raselor noastre de vite. De aci se va pune la îndemână micilor cultivatori sămânța de cea mai bună calitate. Organizate în acest mod și supuse la un sever control, aceste ferme vor da roadele cele mai bune.*)

2) Înființarea învățământului ambulant la domiciliu. Acest fel de învățământ există și a dat roade excelente în Elveția, Belgia și Danemarca, țări cu mult mai puțin agricole ca a noastră, precum și în Franța, unde iarăși au dat rezultate bune, contribuind cu mult la progresul agriculturii din această țară. Nevoe de educație agricolă o are în primul rând țaranul adult. Ori, pe acesta nu'l putem aduce la școală, ci trebuie să mergem noi cu școala la el, lucru pe care îl vor face profesorii ambulanti de agricultură. Ei vor fi mereu în contact cu țărani, mergând pe la casele lor și învățându-i săși are pământul mai adânc, săși crească vitele astfel ca să aibă foloase cât mai mari dela ele, săși gunoiască ogoarele, etc. etc., atâtea chestiuni ce îi le va arăta la fața locului, controlând apoi

*) Această chestiune a fost expusă în mod foarte documentat, într'o conferință ținută la Societatea Agrară de către dl N. O. Popovici Lupa, profesor. Societatea agronomică a alcătuit și prezintat un memoriu în acest sens dlui I. N. Lahovari, fost ministru de domenii.

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA.“

Un cal și un om.

Omul nu cred să fi fost tare bătrân. Era încrețit la obraz și sur la păr, de multe năcazuri pesemne. Umbla cu capu'n piept, parcă se furișa printre oameni, parcă-i era rușine, că trăește. Numai când își ducea mârtoaga de căpăstru ș'o bătea c'o vargă noduroasă, numai atunci i se luminau ochii turburi. Atunci părea, că înțelege și el de ce trăește: putea să chinuiască și el, să scrâșnească și să sudue.

Barba și-o tușina. De ras n'avea cu ce se rade și niçi cu barbă nu voia să umble: voia să fie în rând cu gospodarii numai-decât. Căruța n'avea, umbla c'un fel de cotiugă, mițitică, subredă, cărpită și legată cu curmee, — dar se chema că era a lui și n'ar fi lăsat-o să putrezească și să se dărâme la un colț de gard, cum se părea, că trebuie, cu niçi-un preț. Și calul, — mițitel, slab, cărămiziu, c'un ciot de coadă, cu buza de jos atârnată, cu copitele rupte, și cu niște ochi mari, bolnavi, cari într'una parcă cereau o clipă de hodină. Era calul lui, îl bătea, îl strunea, răcnea la el; căra cu dânsul toate gunoaele târgului, cu cincisprezece bani cotiuga; și la amiază și beara, târându-și picioarele, mergeau amândoi până la crâșma Mânza-

tului, din colțul târgului, ș-acolo omul își bea păhărelul de rachiu și-și molfăia bucațica de pâine, iar calul rodea niște ogrinji, culeși de ici, culeși de colo, de pe tînde da Dumnezeu.

«Știu, că n'am să cumpăr și mâncarea calului...» zicea stăpânul calului, fără să se uite la cei, cu care vorbea.

Așa l-am apucat, demult. Își târa opinicile grele, abia pășea pe lângă cutiuga-i bolnavă, în straele-i ferfenițite. Eram o mulțime de copii în târgul acela. Cu capetele zbârlite, zvârlind pe sus picioarele, ne repezeam de pe după case pe urma omului și-l zburătăceam cu pietre. Strigam ascuțit: «Chichiută! Chichiută!» — și pietrele săreau pe uliță, îl urmăreau vesele parcă, din toate părțile. Câte una ajungea calul: calul mișca din ciotul de coadă și-și clătina domol o ureche. Altele ajungeau pe om: îndată se întorcea, întindea mâna spre noi scuturând varga noduroasă, își arăta dinții, își încrețea obrazul, înciudat, și începea să ne sudue. Iar noi îl urmăream multă vreme, până ce vedeam, că-și mușcă pumnii de ciudă și-și izbește de pământ căciula-i jerpelită. Atunci râdeam ținându-ne de genunchi, cu gurile mari și cu capetele zbârlite, și-l lăsam. Și se depărta bătându-și calul: altă putere n'avea; pe noi nu ne putea bate.

Casă nu știu unde avea Chichiută, dar

trebuesă fi avut undeva un bordeu strâmt, fără ferestre. Poate chiar lui singur îi era urât în asemenea locuință. Iarna se aciuă acolo cum putea, astupând cu țoale deschizăturile. El tremura înlăuntrul, iar calul, «Roibul», sta afară, deoparte ori de alta a spinării de pământ, la adăpost de spulber, cu capul plecat, cu coada și cu coama învăluite de vânt. Iar vara nu se mai ostenua până la asemenea locuință. Era la capătul târgului oșeacă de crâng, un pâlcc de copăcei, prin buruene sălbatică. Se duceau acolo și se hodineau amândoi noaptea, sub streșina copașilor. Sus era prundiș de aur; adia vântul; apoi se ridica luna în limpezimea văzduhului, și pulberea ei năvălea printre copaci și deodată se lămuireau, în lumină, umbrele lor negre, neclintite: calul și omul, lângă scheletul căruții.

Chichiută avea și femea, — adică avusesese femea. Dar dela început, din anii dinții, nevasta fugise. Lucra cu palmele în târg: vâruia, căra apă, spăla cămeși. Era o femea scundă, voinică, stricată de vărsat. Am auzit-o odată vorbind cu Chichiută, și de atuncea am știut, că e muerea lui.

Era într'o zi de târg, Dumânica; calul și cu stăpânul lui umblau printre oameni; așa umblau fără oprire, parcă erau făcuți spre pedeapsă. Pe lângă căruța goală trece repede o femea. Calul se oprește

ca ele să se pue în aplicare. Câmpul de activitate ce se presintă acestor profesori ambulanti e cât se poate de vast.

Rezultatele dobândite prin creierea acestui fel de învățământ vor fi, fără îndoială din cele mai bune și acestea împreună cu rezultatele obținute prin creierea fermelor model, împroprietărind pe absolvenții școalelor de agricultură, vor schimba cu mult starea actuală a agriculturii și cu ea implicit și pe a țaranului.

3) Înființarea inspectoratelor agricole, cel puțin câte două de fiecare județ, numindu-se numai specialiști în ale agriculturii. Ei să vegheze la stricta aplicare a legii tocmeșilor agricole, să supravegheze facearea contractelor de învoeli, intervenind în conflictele ce s'ar ivi între țărani și proprietari pe această temă, spre a nu se mai da loc la atâtea nedreptăți ce se comiteau până acum pe spinarea celor dintâi. Inspectorii să controleze de aproape mersul fermelor ce se vor înființa în județ, precum și activitatea profesorilor ambulanti. Să și aibă la reședință un câmp de experiență și o mică stațiune pentru controlul semințelor ce se vând în comerț. Să institue anual la reședința județului concursuri agricole, dând premii celor ce se disting. Trebuie dar neapărat ca ei să fie specialiști, spre a fi astfel în județ un fact căruia guvernul să i se poată adresa în orice chestiune privitoare la agricultură. Organizați în acest mod, absolvenții școalelor de agricultură vor contribui într-o largă măsură la progresul agriculturii și prin ea la starea materială a țaranului. Când el va sta mai bine materialicește, ca azi, se vor putea încerca cu el și alte lucruri bune. Până atunci, chestiunea capitală care trebuie să ne îngrijească pe toți, e cea de mai sus.

(Sfârșit.)

Ioan G. Botez.

Preamărirea lui Kossuth.

Este interesant, foarte interesant chiar un articol apărut de curând în «L'événement» din Paris sub titlul: «Les Kossuths et la Hongrie». (Cei doi Kossuth-i și Ungaria în care autorul un oarecare A. Frömer (aud?) i-și epuizează întreg capitalul de cuvinte la adresa celor doi martiri ai rasei maghiare.

Articolul să vede cât de colo că e foarte bine plătit. Inșă dacă e ertat să se facă astfel de sacrificii patriotice pentru preamărirea oamenilor mari ai acestei țări din averea publică, nu este iertat, ca pentru ridicarea acestor eroi cu sau fără merit în al șaptelea cer, să se informeze lumea străină cu bazme și cu utopii.

Astfel autorul evreu vorbește fără rușine de o libertate a presei în Ungaria, de libertatea întrunirilor și asociațiilor, tocmai acum când procesele de presă curg, când adunările noastre sunt oprite pe motive ridicole. Sau acest jidan în inconștiența sa consideră ungaria ca patrie exclusivă a poporului maghiar, sau apoi n'are nici cea mai elementară cunoștință de o geografie politică a Ungariei.

Vorbește apoi de rezistența de secolii a poporului maghiar împotriva năvălirilor turcești, fără a fi deschis paginile istoriei, pentru a vedea scris cu litere de aur, pe Mircea cel Bătrân, pe Ștefan cel Mare, pe Mihai Vodă Viteazul, pe Ion Huniade Corvinul, pe Paul Kinezul, care cu cetele lor românești au ținut pieptul secolii de arândul, apărând Europa întreagă de invaziunea turcească, apărând Germania și Franța, cari i-și trimiteau numai de lux cavaleriilor lor în expediții cruciate, pentru că li-se ura acasă.

A, da! Uitasem au avut și Ungurii o memorabilă încăerare dela Mohács, care va rămâne pentru vecie o pagină neagră în istoria Ungariei.

O! Froemer, Froemer!

Regele Carol despre chestia macedoneană.

Dăm după «Dimineața» interviul, ce l-a acordat Regele României corespondentului ziarului «Hamburger Nachrichten», cu atât mai mult, cu cât comunicările acestea au o deosebită importanță pentru rezolvarea chestiei balcanice, dat fiind faptul, că puterile semnatare ale tratatului dela Mürzsteg și-au pus toată încrederea în suveranul României, pentru rezolvarea cu minte a acestei agitate chestiuni.

Primind în audiență pe un ziarist, regele s'a pronunțat și asupra vizitei marelui duce Wladimir, a politicii orientale rusești și a chestiei macedonene.

După cum am anunțat din vreme, regele Carol a acordat o audiență d-lui C. A. Bratter, corespondentul balcanic al ziarului «Hamburger Nachrichten» și autorul unei interesante scrieri asupra chestiei aromâne, de care ne vom ocupa în curând în acest ziar.

Audiența a durat mai bine de o oră și regele s'a pronunțat în mod amănunțit asupra chestiei balcanice. «Bukarester Tageblatt» publică astăzi lămuririle ce suveranul a dat ziaristului german și mulțumită amabilității numitului ziar suntem în pozițiune de a le aduce în același timp la cunoștință publicului.

Scopul României.

Regele a declarat ziaristului, că scopul său și al guvernului român în politica balcanică este colaborarea la pacificarea Balcanului. De la acest scop România nu se va depărta nici cu o iotă. Convorbirile sale — a spus suveranul — cu Aehrenthal și Isvolski au dovedit, că politica română coincide cu aceea a marilor puteri interesate în afacerile peninsulei.

«Se știe azi în toate cabinetele europene — a spus regele textual — că pentru anume planuri aventuriere ale unora dintre statele balcanice, eu nu pot fi câștigat, n'am putut fi niciodată. Ca și Rusia și Austria cred, că e o necesitate absolută ca să se menție statu-quo în peninsula Balcanică, acesta fiind unicul mijloc pentru a se evita chaosul ce altfel ar fi inevitabil. În acest sens am căutat să influențez asupra prințului Bulgariei, care mă vizitează din când în când și sunt foarte bucuros să constat că ascultă de sfaturile mele. De altfel se știe acum perfect în Bulgaria, că anumite

cu totul spre pământ și stăpânul calului ridică capul, cu doi ochi albaștri-șterși, și cu un nas ascuțit și galben.

«Marandă...» zice Chichiută, încet, răgușit.

Femeea se opri, dar se întoarse pe jumătate spre marginea drumului, cu umărul spre om și spre cal.

«Marandă, cum te-ai mai gândit?...»

Nici bărbatul nu se uită la ea. Și-a întors și el privirile în pământ.

«Cum să mă gândesc? — zice Maranda. Eu acasă nu mă duc. Aici am cu ce trăi, slavă Domnului...»

— Uite, Marandă, grăește răgușit Chichiută. Cămeșa pe mîne-i potlog, nu se ține petec de petec, n'are cine mă grîji, n'are cine mă spăla, vai de capul meu... O femeie mult face la casa omului. Tu nu te gândești la asta?

— Ba mă gândesc, cum nu? Da' ce casă ai tu? Aceia-i casă? Ești de răsul lumii cu așa casă. Boștiură. Bate vântul și ploaia. Nu-i o laiță, nu-i o petică întrânsa, nimic. Mai rău, decât într'o colibă de haidău...»

Chichiută tace o clipă. Se uită unul în pământ, altu 'ntr'o parte, și calul dormitează cu capul spre pulberea drumului, pe cândl umea se poartă pe ulița târgului încolo și încoace.

Bărbatul grăește iar:

«Vai de capul meu! Dacă nu mă-i crede

tu, cine să mă creadă? Dacă nu vii la casa ta, cine să facă? Iaca, eu cu calul ista, cât mă năcăjăsc, degeaba mă năcăjesc. Dacă ar fi cine să strângă și cine să facă, tot am ajunge la un capăt...»

Femeea tace. Apoi întoarse puțin capul cu o căutătură ascuțită.

«Paralele celea, știi eu că le bei la crâșma Mânzatului...»

Glasul bărbatului se asprește de-odată: «Cum? Acelea-s paralele mele! Le mănânc, le beau eu. Știi, că n'oiu da mâncare și calului. Iar tu de ce nu vii acolo? Te cinstesc și pe tine. Dar tu nu ești gospodină. Tu umbli prin ușile oamenilor. Te-ai stricat. Ești o ticăloasă acuma. Mă lași să mă mănânce viermii. Iți faci de cap, în loc să vii la gospodăria ta, să-ți cauți de treabă...»

— Tu ești cam într'o ureche, Gavriile, zise femeea rîzând cu răutate. Ce gospodărie ai tu? Mai bine stau așa, cum dă Dumnezeu...»

Un răstimp de tăcere. Apoi Chichiută pare a-și aminti de ceva:

«Parcă nu-i tot din pricina ta?... Nu-ți aduci tu aminte? Eram și eu om. Știi eu, îmi aduc aminte. Mă duceam și lucram la ciocoii și tu îți făceai de cap cu alții. Și pe urmă, atuncea, din pricina ta m'au bătut doi cu ciomegele de eram să mor. Am rămas neom. S'ai fugit dela casa ta.

Și nici acu nu vrei să te întorci... Ai lăsat și băetul... Ce puteam să fac eu? Eu eram să mor, eram stâlcit. Iaca, ș'acu am o borbă în cap, dela bătaia ceia. Când îi răcoare, simțesc eu cum trage răceala la crîeri... Stam eu și mă uitam la băețel: Ce ai tu, măi Nicuță? El zicea așa: Ta-ta-ta! și începea să plîngă. Nici nu mai putea umbla în picioare! I se vedeau ciolanele prin piele. Il întrebam, da' el parcă ce putea să-mi spuie? Nici nu știa unde-l doare. Iaca, așa a murit. Și tu te-ai dus prin străini, nici măcar de el n'ai vrut să știi. Ești o muere ticăloasă. Să piei dinnaintea mea, că te taiu cu cuțitul!»

Și dîntr'odată ochii șterși ai lui Chichiută se întunecară. Dintr'odată întinse mîna cu bățul noduros. Iar Maranda se feri în șant, apoi porni repede printre oameni, fără să se mai uite înapoi. Omul mormăi răgușit, apoi izbi de două ori cât ce putu cu varga în cal. Roibul tresări, își mișcă coada, își mișcă domol o ureche, întoarse o clipă capul cu ochii mari, trudiți, apoi porni prin prundul uliței târând căruța goală, ca pe o mare greutate.

De multe ori trebuie să fi vorbit așa Chichiută cu Maranda lui, dar la nici-un capăt nu ajungea. Rămânea tot singur, cu calul. Căra gunoiu de prin ogrăzile oamenilor, cu cincisprezece bani cotiuga. Se oprea după aceia la Mânzatu, la crâșmă.

horințe și tendințe panbulgariste, cari nu pot fi realizate decât cu ajutorul rusesc, nu mai au ecou în Rusia».

Vizita marelui duce Vladimir.

Dl Bratter observă aci:

— Speranțele puse de bulgari în ultima vizită a marelui duce Vladimir sunt deci zadarnice? Majestatea voastră știți doară, că în multe cercuri bulgărești se pune, de când a avut loc această vizită, mare nădejde într-o colaborare rusească pentru o eventuală acțiune panbulgară în Macedonia.

— Toate astea sunt absurdități! — răspunse regele făcând un gest semnificativ. — Marele duce n'a vorbit la Sofia despre Macedonia. Prin atitudinea sa a lăsat să se vadă destul de lămurit, că tema «Macedonia» e actualmente discutabilă pentru Rusia, numai dintr'un punct de vedere: din punctul de vedere al liniștei și ordinii și al menținerii statului quo. Asemenea vizite se interpretează în genere greșit. Ele nu au mai niciodată scopul de a se inaugura o nouă politică, ci numai de a se confirma și întări politica existentă. Rusia și Austria vor combate cu cea mai mare energie ori și ce acțiune, care ar putea avea de urmare o cât de mică turburare a liniștei în Balcani. În acest caz ele sunt mandatele tuturor puterilor semnate, cari știu că în această tendință pot conta pe colaborarea cinstită a guvernului român.

Noua politică a Rusiei.

Dl Bratter observă din nou:

— S'a zis, că Rusia pentru a repara scăderea ce a suferit prestigiul în Extremul Orient, își va reaminti de tradiționala sa politică balcanică și va relua planurile seculare, cunoscute și temute de cei din Constantinopol.

— «Nu cred, că aceasta e exclus, dar vor mai trece până atunci mulți ani. Pentru moment Rusia e preocupată de alte griji mult mai grave și mai importante. Afară de aceasta Rusia pentru a ajunge la mare, nu are nevoie să cucerească Constantinopolul. Sunt și alte căi. Rusia le cunoaște și se poate, că le preferă drumului prin Constantinopol».

Regele, sultanul și aromânii.

Regele aduce convorbirea iarăși la chestia macedoneană și-și exprimă speranța, că în cartea sa dl Bratter a dovedit, că aromânii sunt un element pacinic și că

nu cer decât să se poată închina și să-și poată crește copiii în propria lor limbă.

Dl Bratter confirmând, aceasta, suveranul continuă:

— «Sultanul, cu care corespund foarte des, știe și el aceasta și de aci politica sa favorabilă aromânilor din ultimul an. Mai înainte dușmani noștri au știut să-l facă neîncredzător și de aceea el ezită în atitudinea sa față cu conaționalii noștri. Dar de ani de zile a putut constata, că atât aromânii, cât și guvernul român care sprijină, merită toată încrederea sa. Hilmi Pașa, inspectorul general al provinciilor macedonene, cât și marele vizir știu și ei aceasta și sunt de aceea bine dispuși față de noi.»

Banțele aromâne.

— Dar, observă ziaristul german, Hilmi Pașa pretinde, că tocmai a prins bande aromâne...

— «Nu cred aceasta și nici n'am vreo dovadă oficială până acum. Sunt cei drept și în Macedonia precum și în București persoane, cari pledează pentru formarea de bande. S'a încercat chiar a se câștiga în acest scop un ministru al meu — astăzi mort. Eu am declarat însă scurt și cuprinzător:

«Dacă aceste tendințe nu vor fi părăsite, eu voi înceta să mă interesez de românii din Macedonia.»

«Aceasta a ajutat. Și lucrul e bine cunoscut în Turcia.»

Turcia și grecii.

La observațiunea d-lui Bratter că Turcia face acum sforțări serioase pentru a pune capăt bandelor și că e regretabil, că n'a făcut aceasta mai de mult, suveranul răspunse:

— «Am fost asigurat, că autonomia turcești au avut o adevărată frică să procedeze contra grecilor. Grecii locuiesc în număr mare în toate orașele mai însemnate ale Turciei, unde au mare influență și bani mulți. Ei mai au un puternic aliat în Patriarhatul Ecumenic, care s'a pus în serviciul ideii naționale grecești și cari nutresc mereu discordia în Macedonia. Câtă vreme această stare de lucruri nu încetează, nu poate fi vorba de o pacificare a Macedoniei. E o politică rea pe care o face Grecia pentru că-și înstrăinează definitiv simpatiile puterilor mari».

La observația d-lui Bratter, că Grecia ar trebui să meargă de acord cu România pentru că e vorba de o apărare comună în contra primejdiei slavismului, regele clătină afirmativ din cap și zise:

— «Neapărat și am atras la Viena atenția asupra acestui lucru.»

Cu aceasta s'a terminat convorbirea asupra chestiei macedonene și s'a trecut la alte chestii».

Politica lui Hilmi-Pașa.

Ținta inspectorului general al Macedoniei este compromiterea tuturor creștinilor.

Reproducem din „Românul dela Pind“ un articol, care ne dă o orientare lămurită și prețioasă și nouă celor, cari urmărim numai din depărtare frământările fraților Macedoneni.

Dela Salonic primim următoarele:

Inspectoratul general al Macedoniei este un om vrednic de toată admirația. Printre multe alte merite trebuie să-i recunoaștem și următorul: el are o țintă bine definită, către care pășește cu o energie neînfrănată și cu o finețe mai mult decât turcească.

Această țintă se rezumă în cuvintele: compromiterea tuturor creștinilor din Macedonia și dovedirea în fața Europei, că situația acestei provincii nu se poate liniși din cauza turburărilor provocate numai de creștini, iar nu și de Musulmani. Adică creștinii sunt elemente neastâmpărate, răzvrătitoare, incapabile de a se administra singure, pe când toată atenția o merită Musulmanii, singuri cari au dreptul să stăpânească Macedonia.

Din punctul de vedere al intereselor turcești un astfel de program e admirabil.

Și, cel puțin până acum, Hilmi-Pașa a isbit să-l împingă cât mai mult spre realizare.

Așa, în zilele acestea, când noi Românii suntem sub impresia celor ce se petrec la Veria, am avut o interesantă convorbire cu un personaj străin și care ocupă o înaltă poziție în administrația Macedoniei.

Reproduc aici câteva părți din cele ce mi-a spus dânsul:

Hilmi-Pașa, începu interlocutorul meu este cel mai fin diplomatic Turc din câți am văzut. Totdeauna cel mai nesincer prieten al reformelor adevărate și serioase, cari ar putea aduce o îmbunătățire reală a situației din Macedonia.

Iubindu-și până la fanatism țara și neamul său, devotându-se cu toată energia intereselor turcești, el din capul locului s'a silit cu tot dinadinsul să dovedească Europei, că nu e adevărat cum că Musulmanii asupresc în Macedonia pe creștini și că

Pe urmă suduia pe băeții, care-i trimiteau pietre din toate părțile și săreau ca niște draci în jurul lui.

Așa a trăit el în târgul nostru. Și ntr'un amurg, Roibu a ostenit așa de tare, încât n'a mai vrut să pornească cotiuga de dinaintea crâșmei Mânzatului. Ședea cu botu'n ogrinji și clipea încet, trist, din pleoapele-i roase. Gavril începu a-l certa răgușit, cu glas scăzut:

«Bată-te Dumnezeu să te bată, ticăloșule! Da' ce-ai pățit? Apă ți-am dat, mâncare ți-am dat, ce-ți mai trebuie? Acu te pui de pricină?»

Il bătu cu varga. Ii da peste coaste și peste șolduri. Calul mișca din coadă și clătina ușor din cap. Apoi, ars de lovituri, își urni tot trupul înainte. Călca mărunt, cu mare greutate. Așa ajunseră la culcușul lor, în pâlcul de copaci.

«Ce ai, măi omule? Ce ai, măi Haramule? zicea Gavril deshământ roibul. Ți-au venit poate mofturi, ca la boeri? Parc'ai muncit azi așa, până pe acolo?..»

Calul să lăsă la pământ.

«Ce? Vrai să te întinzi și să caști, când te scoli? Noii, bre, avem treabă, ce socoți? Pe urmă vrai să mănânci o zacuscă, să bei o leacă de rum, să bei niște tutiun de cel bun? Și pe urmă ce să mai faci? Să te

ciosmolești, să te mai duci încolo, să te mai duci încoace, pe urmă să scii o leacă... Pe urmă iar, patru rânduri de mâncări, bre... Phi! bine-i de trăit pe lumea asta, da' iaca, eu numa' oleacă de rachiu pot bea, da' mâncarea, ce? mâncarea fudulie... Da-i vorba că pe urmă poate are omu' gust și doarme... Doarme o bucată bună, pe urmă ese și gustă de ici o leacă de vin, de dincolo o leacă de brânză, iar mai umblă ce mai umblă și iar se duce la patru feluri de mâncări... Tu ești prost, bre, tu nu știi cum se trăește... Tu mănânci ogrinji tăi și taci... — Da' acu ce ai? ce stai așa? Hn?»

Roibu sta trântit și-și răzimese botul de pământul umed. Clipea încet. Inserarea se întinse. Intre copacii singuratici, în tăcere, o îngânare slabă, o fumegare a zilei mai rămăsese.

«Ce ai, bre? — zise Chichiută. Se sculă, lovi calul cu piciorul. — Eu, vra să zică-s cam amețit... Eu am o bortă în moalele capului și-s slab de cap... Da' tu ce ai? Cred că nu ți-a venit vremea să mori, ha? Ia scoală...»

Apucă pe roib de urechi și începu să tragă. Dar capul roibului căzu. Gavril nu mai zise nimic deodată. Se lăsă la pământ și începu să se uite cu luare-aminte la tova-

răș. Incet, calul își răzimese iar botul de țărâna umedă.

«De-acu moare haramul, mormăi încet Chichiută, și nu știu ce-am să mai fac. Tot am căutat eu să mă fac om. Tot am umblat să-mi aduc femeia acasă, să mai rădic o leacă de bordeiu: n'a vrut Dumnezeu. M'au zburătăcit ghiavolii cu pietre, m'au bătut unii, m'au stupit alții... Am fost și eu un om ticălos. Am avut și eu un băet: a murit. Pe urmă dac' am avut un ban, l-am bătut. Atâta mi-a fost viața. Ș'acu moare calul... Da'-i vorba, ce fac eu acu?..»

Dădu iar cu picioru 'n roib.

«Hi! ce ai, măi?»

Pe urmă-l lăsă liniștit, se învâli în țoala-i de suman și se grămădi ca totdeauna sub cotiuga-i scundă.

Iar pe cal îl mângâia cel din urmă vânt de seară. În liniștea crângului stăteau neclintite grămezile negre de burueni sălbătice, lemnul căzut, care putrezea, lespezile umede aduse acolo de întâmplare, și tăcut ca și ele și neclintit, se odihnea și roibul.

(„Viața Rom.“)

M. Sadoveanu.

oă lucrurile nu sunt în stare normală aa trebuie aruncată numai asupra creștinilor.

El a vrut să-i scoată pe Musulmani cuși ca cristalul și până acum trebuie să mărturisesc, că evenimentele au fost în vorul lor.

In adevăr, Bulgarii au făcut în Macedonia o revoluție.

Bulgarii, deci, se compromiseseră sinuri, fără nici un imbold. Dar trebuiau înemnați și ceilalți creștini să cadă în astel de greșeli.

Ce face Hilmi-Pașa? Pe deoparte pentru slăbi pe Bulgari, cari deveniseră foarte puternici și periculoși, iar pe de altă parte pentru a compromite și pe ceilalți, el a închis ochii, a tolerat, ba chiar a încurajat pe Greci, că să formeze bande și comitete, cari nu s'ar fi putut înjgheba fără un sprijin eficient din partea Turcilor.

Pe vremea aceea, pentru a caracteriza filo-grecismul său, lui Hilmi-Pașa i se mai zicea și Hilmidis-Pașa.

Bulgarii au slăbit, iar Grecii depășiseră măsura și începuseră a fi frământați de gânduri revoluționare.

Prezintau dar, și dâșii un oarecare pericol, deși mult mai mic decât acela al Bulgarilor.

Atunci Hilmi-Pașa strânge puțin șurupul și începe a mai scutura pe prietenii și aliații săi. Să-i fi auzit acum pe greci tipând cât le ținea gura: asta e Hilmescu-Pașa, nu mai e Hilmidis.

Afirmația aceasta nu era de loc adevărată, dar oricum se făcuse dovada, că și grecii sunt o teapă cu bulgarii.

De sârbi lucrul n'a fost greu. Aceștia au imitat repede pe bulgari și fără multe presiuni din afară și-au căpătat renumele de neastâmpărați și turburători ai ordinii publice.

Rămăneau numai Românii, cari nu se lasau și nu s'au lăsat a fi ispitiți.

O, ce n'ar fi dat Hilmi-Pașa, ca să fie și ceva bande revoluționare românești, să descopere ceva comitete secrete!

Lucrul acesta se acorda perfect de bine cu calculele și cu programul său politic.

Dar Românii n'au vrut să depășească căile legale.

Iată, însă, că vine măcelul a 8 greci din Neagușta. Ce bucurie pe Hilmi-Pașa? Grecii au acuzat pe Români, iar Hilmi-Pașa, s'a grăbit să-i creadă pe cuvânt și să-i felicite pentru născocire. Aveau indispensabilă nevoie, ca să-și completeze dosarul său, compromițând și pe Români.

Și să-l fi auzit acum cu o indignare din cele mai prefăcute: Românii sunt ca și Grecii, ca și Bulgarii, ei au încetat de a fi element pașnic și de ordine.

Și s'a pus pe arestări, pe persecuții dictate — vorbă să fie — de interesul restabilirii liniștei, turburată acum și de Români. In fond, el nu credea nimic, ba chiar el e perfect convins, că nu e nici o bandă românească și că nici un român n'are vr'un amestec în omorul celor 8 greci dela Neagușta.

Dar îi trebuia să compromită și pe Români.

Aceasta e sigura explicație a goanei ce a pornit-o contra conaționalilor vostri.

Starea sănătății Monarchului.

Viena, 24 Oct.

Știrile, cari au sosit astăzi despre starea sănătății Monarchului sunt absolut liniștitoare.

O singură telegramă anunță, că Soveranul a petrecut noaptea liniștit. Astăzi s'a sculat la ora obișnuită și a prânzit regulat.

Toată ziua s'a ocupat cu afacerile statului, iar cătră amiază a făcut o preambulare în galeria palatului. Starea Monarchului se îndreaptă și în câteva zile sănătatea sa va fi pe deplin restabilită.

Cronica externă.

Inchiderea universității din Moscova.

Studentii din Moscova au început o puternică acțiune împotriva autorităților, din cauză, că doi tineri studenți implicați în acțiunea revoluționară sunt pe pragul furcilor. Din cauza aceasta universitatea din Moscova a fost închisă pe timp nedeterminat, iar împotriva tinerimei s'a pornit o strașnică prigonire.

Liga Statelor Europene.

Ziarele din Londra publică memoriul pe care l'a adresat suveranilor și mai multor bărbați de stat din Europa sir Max Waechter, unul din principalii conducători ai comerțului britanic, având de scop înființarea unei ligi a statelor europene, pentru apărarea intereselor economice ale Europei întocmai cum Statele-Unite nordamericane, s'au aliat într-o cotire a intereselor americanilor și care memoriu ne-a fost adresat și nouă.

Sir M. Waechter declară că ar fi discutat proiectarea unei ligi a statelor Europene cu mai mulți suverani din Europa și cu mai mulți bărbați de stat europeni, cu toții aprobând ideea, că numai unindu-se toate statele europene într'o mare ligă, popoarele din Europa vor putea scăpa de sub povara apăsătoare a cheltuelilor mari cauzate de armările continui și de aneroasele tarife vamale.

Prin memoriul prezentat de sir Max Waechter, se propune înființarea unui minister de externe comun al tuturor statelor europene unite, precum și elaborarea unui singur tarif vamal comun. Unificările acestea ar aduce nespuse avantagii popoarelor din Europa, cari vor trebui să fie mai curând sau mai târziu pregătite pentru marea concurență, ce se face Européi din afară.

In principiu proiectul ligei statelor europene ar fi fost aprobat de diferiți suverani și bărbați de stat, cu cari sir Max Waechter spune că s'a întreținut și a discutat afacerea. Tot odată i s'ar fi pus în vedere și piedicile mari ce întâmpină realizarea acestui proiect din partea celor mai multe guverne.

Pentru ca ideea înființării unei ligi a statelor europene să poată isbuti, i s'a dat sfatul lui sir M. Waechter să facă prin ziare o vie propagandă, ca toate popoarele să se familiarizeze cu proiectul propus. Când se vor fi pătruns într'adevăr toate țările din Europa de necesitatea unei ligi europene pentru a combate concurența din afară, atunci numai planul mareț se va putea realiza.

Presa europeană, discutând această chestiune, se îndoește asupra posibilității de a se uni statele din Europa la fel cu statele din America de nord. Deosebiriile sunt prea mari între formele de guvernare ale popoarelor europene. Felul de viață variază mult dela un stat la celalt, și particularitățile sociale și politice sunt încă adânc în-

rădăcinate ca să se poată produce așa ușor o uniformare a traiului popoarelor europene, ca de pildă în America.

Liga statelor europene este un ideal îndepărtat, până la realizarea căruia mai rămânând încă multe alte de făcut.

(„M.“ Cr.)

ȘTIRILE ZILEI.

Joi 24 Octomvrie n.

— **O minune.** Toți pretorii din comitatul Neograd au dat poruncă strașnică să se închidă birturile, de Dumineca dela amiază până Luni dimineața. Ovreei au sărit ca arși și—fuga la dl vicecomite. Aici nu s'a putut isprăvi nimic. Dar jidanii și-au adus aminte că au un părinte bun, și au venit la—Andrássy. Ministrul „va studia chestia“.

Și va nimici poruncile pretorilor!

— **Odihnă...** E greu la vreme de bătrânețe. Inaintezi puțin și sufli greu. Ori, să zicem, nu faci altceva decât aplauzi și strigi de două ori „trăiască“, și obosești. Pentru aceea e binevenită și perfect explicabilă noua vacanță a parlamentului. Până Marția viitoare numai Vineri va mai fi ședință — formală. Apoi Marți se va prezenta proiectul pentru indemnitate, când—spun gurile rele—că leii ieșiți din partidul independist își vor vărsa focul în contra guvernului trădător.

— **Hymen.** Dl Augustin Pop Bociat și d-șoara Eugenia Degan își anunță logodna. Trimitem felicitările noastre.

— **Biserica română în Sofia.** In cursul lunei viitoare se va inaugura biserica română din Sofia (Bulgaria).

Picturile sunt gata.

Acum se lucrează la instalațiile de calorifer.

— **Un rege aventurier.** In vreme ce la Bruxelles opinia publică se agită cu vânzarea celor rămase de pe urma reginei Henriette, regele Leopold își petrece vremea cu lucruri cu mult mai importante la castelul Larnoy, lângă Paris.

Printr'o întâmplare neașteptată să află abia acum motivul pentru care regele Leopold stă departe de Belgia.

Baroneasa Vangau soția morgantică a septagenarului rege a devenit mamă pentru a doua-ora.

Romanul regelui Leopold cu baroneasa Vangau, o eșit de mult din demeniul secretelor. Inainte ca regele să-i fi acordat titlul de baroneasă, actuala baroneasă Vangau purta numele de Caroline Lacroix.

Ea este fiica unui intendent din Löwen.

Conform știrilor date la timp de ziare și nedezmințite pe atunci, ar fi avut loc căsătoria dintre baroneasa Vangau și regele Leopold în 1905 în capela privată a castelului din Laeken.

In vara anului 1905, baroneasa Vangau a dat naștere unui băiat care a primit numele de Lucien Philip Marie Antonie.

Mulți văd în micul Lucien un viitor rege al Belgiei, întrucât Constituția Belgiană nu pomenește nimic de căsătoria morgantică.

— **Duelul Ivanka—Sebastiani.** O divergință de păreri între deputatul slovac Ivanka și moșierul Sebastian a provocat duelul între cei doi, care s'a sfârșit prin o ușoară rănire a celui dintâiu. — Procu-

FRANZ JOSEF Apă purgativă

rorul li-a intentat proces de contravenție, care se judecă azi pentru Sebastian, iar deputatul Ivanka va fi judecat numai după ce va fi scos de sub imunitate.

— **Incercare de furt în tren.** Din Feldioara vine știrea, că într'un tren care venea dela Cluj s'a încercat un furt în vagonul de poștă. În decursul mersului conducătorul a observat, cum doi țigani au sărit în vagonul de poștă. Înștiințându-se personalul, acesta a surprins pe cei doi țigani, tocmai când aceștia „operau“ la pachete. După o luptă crâncenă ei au fost legați și în Feldioara predați autorităților.

— **Manifestație împotriva lui Eötvös Károly.** În unul din numerile trecute ale lui „Pesti Hirlap“ a apărut o foiță despre muzeul de antichități din Fiume al lui Darányi.

În această foiță autorul Eötvös Károly scrie:

„Am între altele și trei zdrențe, pe care probabil, că le-a purtat sfântul Emeric, nenorocitul fiu al sfântului Ștefan, primul nostru rege“.

Pentru aceasta frază, studențimea, care face parte din clubul „Sf. Emeric“ au provocat eri un scandal enorm la redacția lui „P. H.“ Iar seara au manifestat împotriva lui Eötvös, care să afla la cafeneaua Abbazia.

Câțiva dintre studenți au intrat înăuntru pentru a-l provoca să le dea satisfacție.

Au primit însă o meritată lecție din partea mușterilor cafenelei, cari i-au scos afară iute și de grabă.

— **Proces de presă împotriva lui „Népszava“.** Organul partidului socialist a trebuit și el să sufere martiraj din partea procuraturii maghiare. Pentru un articol publicat în Noemvrie anul trecut în care zicea, că poporul maghiar suferă de secolii opresiunea clasei de oligarhi unguri, redactorul Bodon János a fost pedepsit cu 4 luni închisoare de stat și 600 cor. amendă în bani.

Înainte numai și vom vedea urmările!

— **Hojiile dela societatea Dmke.** Societatea de maghiarizare din Sudul Ungariei Dmke (Délmagyarországi kultur egyesület) a nemerit ca Irimie cu oiștea în gard.

În loc să-și exercite scopul, pentru care statul i-a oferit subvenții grase în fiecare an conducătorii, ei au băgat toți mâna în sac, cum e obiceiul la noi în țară.

S'au falsificat dările de seamă, arătându-se intenționat că 5—600 de copii străini sunt în internat în loc de 50—60.

Aceasta cu scopul de a stoarce mai multă subvenție dela guvern.

În adunarea generală ținută la Hodmezővásárhely însă s'au tradat unii pe alții și astfel escrocheria a eșit la suprafață.

Să vedem, cari vor fi urmările!

— **Un proces senzațional în Berlin.** Înaintea tribunalului din Berlin a început eri pertractarea unui proces senzațional, care a pus în mișcare întreagă populația capitalei germane. Generalul conte Kuno Moltke a dat în judecată pe ziaristul Harden, pentru câteva articole injurioase la adresa celui d'întâi, publicate de Harden în coloanele ziarului „Zukunft“.

În urma acestor articole, cari scoteau la

iveală practica unei perversități sexuale din partea contelui, întreținerea de legături intime cu principesele Eulenburg, generalul Moltke a trebuit să-și dea dimisia din postul de comandant al pieței și să părăsească cercul curții imperiale printre ai cărei favoriți se număra.

Procesul prezintă un deosebit interes prin faptul, că însăși soția lui de care a divorțat, doamna de Elve, a adus grave acuze fostului ei soț.

Procesul va dura mai multe zile.

— **Iarăși judecata sabiei.** Dăm această știre scândaloasă nu pentru că ne-ar interesa de aproape, dar pentru a scoate încă odată la iveală moravurile sălbatice ale unora dintre aceia, cari poartă haina împăratului, și cari abuzează de arma pe care numai o convenție reglementară li dă permisia de a o purta la brâu.

În Viena un student a fost atacat pe stradă de un oficer, care nu s'a rușinat de a-l lovi cu sabia.

Cazurile acestea se repetă atât de des fără ca autoritățile militare să intervină pentru îmblânzirea acelor elemente sălbatice, cari nu pot judeca, că sabia nu li-e dată pentru a lovi publicul.

Astăzi când popoarele culte văd în armată numai o greutate extraordinară pentru bugete, ar trebui ca se intervină pentru o ajustare corespunzătoare timpului și cel puțin în afară de serviciu soldătimea să depună acest instrument, periculos și care provoacă o multime de delictе atât din partea ofițerimeii, ca element așa numit „cult“, cât și din partea soldaților de rând.

Intime.

Din Artele toaletei.

— Carmen Sylva. —

(Urmare).

Pe urmă mijloace nenorocite, ca tyroidina. În fie-care zi văd și aud cum este laudat acest mijloc ca inocent și nesticător și am văzut oameni, căror li-s'a traș moartea din aceasta. Fica frumoasă și încântătoare a unui medic de aici, mama unui copilăș foarte draguț, se credea prea durdulie. Noauă ni-se părea cât se poate de dragălașe, să o mănânci nu alta, rumenă și radioasă de îți era mai mare bucuria când o vedeai. Cine dintre noi își bătea capul cu periferia taliei, când aparința ei ne făcea atâta bucurie prin sănătatea și vioiciunea ei! Această damă a întrebuințat în taină tyroidină și se făcu în curând slabă de te spăria; dar a căpătat și o boală de rinichi incurabilă și a murit în al 25-lea an al vieții sale, spre desparerea tatălui și soțului ei și lăsându'și copilășul orfan.

Cîtva timp după moartea ficei sale a întrebat cineva pe medicul rămas vădud despre un mijloc de a deveni subțire. În loc de orice răspuns, bărbatul adânc întristat a început să sughițe nervos. Imi pare că oamenii sufer din timp în timp de fel de fel de nebunii. Une-ori își leagă perinute în jurul trupului, pentru că trupul gros e la modă, altă-dată se fac așa de lați, de ție-groază să'i privești. Medicii și artiștii au o adevărată groază de anumite toalete, pentru că aceștia au în-

vățat prea multă anatomie și știu prea bine cum poate să fie un așa trup pe din lăuntru. Estetica anticității nu cunoaște talit de vespe, ci o mladiere ușoară în linia corpului și mai mult preferă chiar să fi umerii mai înguști decât șoldurile. Astăzi umerii sunt lați și șoldurile așa de mici cum numai se poate și nu se ia în seamă că se deformează templul sfânt al maternității și se face nebun de nimic pentru tot de-auna. Toate lucrurile îngrozitoare, cari se povestesc pe tema aceasta nu îi în deamnă pe oameni ca să se îndrepte, e aleargă nebunește și se cufundă în prostiilor lor, și se miră pe urmă, cum de sunt așa de amărâți. Toată arta ar trebui să urmărească recunoașterea firei proprii și a calităților moștenite și ajungerea celei mai perfecte sănătăți. Prea multă mișcare, cum se bicinuiește astăzi, de asemenea nu poate să nu fie stricăcioasă, pentru că nu poate să fie bine a cutremura nervii și a-i ținea în încordare neîntreruptă. Femeile nu mai vreau să aibă copii din cauza sportului, care le pare mai interesant decât împlinirea datorințelor lor naturale. Nu vorbesc din invidie, pentru că nu știu să umblu cu bicicleta, ceea-ce mi-ar fi plăcut foarte mult, pentru că trebuie să fie o plăcere nespūsă ca să tai vântul și să sbori pe pământ iute ca o pasere, dar numai cu măsură! Nu să jertfim totul pentru sport. Noi femeile suntem în punctul acesta mai rele chiar decât bărbații. Noi ne perdem mai curând frânele și dacă avem o pasiune, aceea e mai violentă și mai copleșitoare. Bărbații sunt din fire mai astâmpărați. Noi suntem dispuse a încerca toate extremele. Aceasta ne vine din cauza temperamentului nostru mai nervos. Noi avem curaj mai mult la suferințe, mai multă cruzime când suntem înverșunate, mai multă jertfire de sine, din toate mai mult; prin urmare și din nebunie. Pentru aceea e bine, că bărbații ne înfrânează și nu ne lasă ca să ne perdem sărita. E și un fel de slăbiciune, că esagerăm ușor. Păstrarea măsurii însămnă putere! Iar în ale sportului suntem, vezi bine, mult mai slabe decât bărbații și îl esagerăm numai pentru cășă arătăm, că le suntem asemenea și în acest punct și uităm, că avem o construcție deosebită de a lor, alte inclinațiuni, ființa noastră în această lume are altă destinație. Eu nu am putut înțelege nici odată, cum pot suferi bărbații, ca femeile să-și desemneze sprâncene falze, să se vâpsască și emaiize, ori cum se mai numesc toate operațiile aceste. Dar știu toțiși despre un român căsătorit, că a dat soției sale o mică și ușoară palmă, pentru că și-a pus pudră pe față, fiind de părerea, că pudra recorește, când ești înferbântat. Lui îi părea deja atâta ca un lucru greșos și zicea, că e suliminire.

Locuitorii dela miazăzi au o piele cam grasă și fiind așa, ei caută să îndepărteze strălucirea aceleia; dar această o fac cu perii, săpun, și ștergar aspru. Cât de frumoasă e o piele de aceasta plină de presiunea caldă a sudului, plină de tot focul soarelui.

Dar vezi bine, femeilor dela miazăzi le par frumoase numai colorile noastre reci, albăstrii și se străduiesc a și-le însuși pe acestea cu ajutorul pudrei și al sulimanului, în loc de a înțelege, că pielea lor pl-

de căldură are un farmec, pe care cede la mează-noapte nu îl au.

Știu ni-ar plăcea ca să fim frumoase și înța noastră ni-se poate împlini, dar pe altă cale, de-cât pe acea a artelor toaiei. De altfel voința noastră de a fi frumoase nu se potrivește cu timpul de față, pă ce voim să fim asemenea bărbaților să ne luăm cu ei la întrecere, parcă mai vrem să știm de admirațiunea și cavalerismul lor și par'că am fi mulțumite și fără acestea. Ei, atunci la ce mai șim să placem? Frumusețea cea mai frumoasă e totuși sănătatea. A înflori ca o oare, care crește în roaua dimineții și strălucește de stropi răcoroși, sub răsăritul soare! Așa și omul este dispus de tot altfel, când iese din baie, e mai vesel, mai dăhnit și viața îi pare mai ușoară, mai puțin tragică. O noapte nedurmită se uită ușor în baie, oboseala trece ca luată cu nâna și pofta noauă de lucru și bucurie își face loc în sufletul nostru.

O datină uricioasă este parfumarea persoanei și a locuinței. Casa și femeia ar trebui să răspândească miros de schimburi curate, mirosul curățeniei din lăuntru și din afară și să nu facă furoare prin nici un miros. Pentru că unde e prea mult miros bun, îți aduci ușor aminte, că sub acela se ascunde vre-o neglijență ori ceva nesănătos. Bunul Dumnezeu își spală singur florile și a învățat pe pasări, cum să se spele; iar oamenii cred că vor fi mai plăcuți înaintea lui Dumnezeu dacă vor rămânea murdari. Mulți se miră, că eu la 60 ani am obraji roși și nici un dinte fals în gură și numai de un timp scurt încoace numai sparg nuci între dinți. Aceasta am să o mulțumesc numai curățeniei, cu care am fost obicinuită începând dela ale mele cele d'întâi răsufări. Eu am luat totdeauna două băi la zi și mi-am curățit dinții în tot timpul, cari au cei mai frumoși dinți îi freacă ziua întregă ținând în gură aschii din un anumit soi de lemn. Curățenia este cea mai mare, chiar singura artă a toaletei, care este așa de ușor de satisfăcut și nu costă parale. În ori-care caz cu mult, cu foarte mult mai puțin de cât toate parfumurile, cosmeticele și cum s'ar mai numi toate lucrurile acestea. Până în ziua de astăzi toate acestea nu au trecut nici odată preste pragul odăii mele de toaletă. Mânile ar trebui să le spalăm totdeauna înainte de ce ne am apucat de vre-un lucru; iar după ce am lucrat, înainte de ce am duce ceva la gură. Medicii sunt învățați ca să se spele neîncetat. Pentru ce nu fac toți oamenii așa? Medicii, îngrijitoarele, toți iau o baie înainte de operație și s'a aflat, că Spray încă e de prisos, dacă suntem iubitori de curățenie până la exagerare.

Plăcerile mesei încă nu sunt totdeauna prea curate. Măncăm une-ori carne, care nu este de tot proaspătă și stridii cari Dumnezeu mai știe ce au mâncat și ele. Azi și li-se mai aruncă în basin sclavi, ca să-i mănăce, dar mănăce adeseori totuși lăpădături îngrozitoare. Gustăm raci, cari se nutresc din cadavre și e mai bine să nici nu căutăm ce mănăce peștii și dacă voim ca să fim în stare a'i mănăce și în viitor. Eu sum în privința aceasta foarte indică și cred, că trebuie să mănăcem numai ce este neapărat de lipsă, pentru ca să ne putem spiritualiza. Și cu aceasta ne

vine vorba iar despre frumusețea. S'a spus de atâtea ori, că Rachel, Jenny Lind, Viardot Garcia nu au fost de loc frumoase, ba au fost chiar urâte; dar îndată ce începeau să cânte deveniau frumoase de minune transfigurate prin însuflețire. Să nu învățăm nimic prin aceasta? Fie-cine poate să devină frumos transfigurat prin sentimentele sale însuflețite, prin o idee înălțătoare. E în bătrânețe o frumusețea, pe care tinerimea nu o poate avea cu nici un preț, chiar pentru că ea este rezultatul unei enorme munci interne și a unor grele lupte sufletești și arată lămurit învingerea raportată. Mama le/pare copiilor/ tot-deauna minunat de frumoasă. Să fim ca o mamă față de toți oamenii și tuturor le vom părea frumoase. Nimic nu ne face atât de frumos, ca bunătatea și pentru aceea o față bătrână, care nu acopere un suflet bun este atât de respingătoare, până când o față prietenească poate să fie răpitoare și mai fermecătoare decât toată tineretea și frumusețea ei. A fi bună, dragălașă, curată, aceasta ar trebui să fie deviza fiecărei femei!

Romanul ziarului „Lupta.“

Părinți și fii

de

(58)

Ivan Turghenieff.

„Pe urmă eu mi-am pierdut mințile.“

„Știi, că nu de-acelea ne vine desbinarea. Ori-cum, una e dreaptă, că nu mai aveam lipsă unul de altul; aveam prea multe... Cum să zic, prea multe însușiri comune. Noi nu am înțeles numai decât. De vreme ce Arcadis...“

„De el aveți lipsă?“

„Mai slăbește din astea Eugen Vassilievici. Ci că eu nu îi sunt indiferent, și aveea, totdeauna nu se părea că îi plăceam. Simțesc, că i-aș putea fi... mătușă; dar nu vreau să tănuiesc, că dela o vreme încep să cuget mai ales la el. Tineretele și naivitatea lui, au oare-care farmec pentru mine.“

„Oare-care farmec... ăstai cuvântul ce-l întrebuițești în asemenea cazuri“ apucă vorba Bazaroff, cu glas liniștit, dar care de a se simți ghimpele. „Arcadis făcea încă eri pe misteriosul; nu-mi vorbea nici de mata, nici de Catia... te pune pe gânduri“.

„El trăește cu Catia chiar ca și cu o soră, și aceasta-mi place, deși poate n'ar trebui să permit o intimitate așa de mare“.

„Sora vorbește astfel?“ întrebă apăsător Bazaroff.

„Negreșit... Dar de ce ne oprirăm? Haidim înainte. Vi-se pare ciudată conversația noastră? Până-i lumea n'aș fi crezut, că o să vă mai spun încă și de acestea! Ști bine că... temându-mă de d-ta am totodată mare încredere, de oare-ce la adevă, Vă știu de om bun“.

„Întăiu de fel nu-s bun; și al doilea, eu am devenit pentru d-ta foarte puțin, și mata vii să-mi spui că-s bun!... Taman ca și când ai pune o cunună de flori pe capul unui mort“.

„Eugen Vassilievici, noi nu suntem harnici de...“ — răspunse dna Odintoff. — Dar în clipa aceasta o undă de vânt să îmbulzi prin frunziș, și te apucă vorba.

„Dar mata ești liberă?...“ grăi câteva clipite în urmă Bazaroff.

Atât era tot ce le mai străbătu la urechi din conversația lor. Sgomotul paștilor se depărta mereu... și liniște pluti iarăș în Văzduh.

Arcadis se întoarse către Catia. Ea stă-

tea încă tot ca mai înainte, numai capul îi era mai căzut.

„Caterina Sergheievna — începu ei cu vocea tremurată și cu mâinile împreunate. — „Te iubesc cu toată inima și numai și numai pe mata.“

Aceasta voiam să-ți mărturisesc, și dacă mi-ar fi ascultată mărturisirea, voiam să vă cer de soție... pentru-că nici eu nu-s bogat, și mă simțesc supus la ori-ce jertfă... Mata nu-mi răspunzi? Mata cugeți că eu vorbesc nesocotit? Mata nu-mi crezi? Dar aduți aminte de eri și alaltăieri. Mai stai la îndoială că toate celelalte, să mă înțelegeți bine, toate, da toate celelalte, au dispărut fără să lase o dungă măcar? Uitați-vă la mine... spuneți-mi un singur cuvânt... iubesc... Vă iubesc... să credeți“.

Catia aruncă asupra lui Arcadis o căutare serioasă și limpede, și stând apoi mult pe gânduri, îi răspunse cu un zimbet aproape nevăzut:

„Da“.

Arcadis nu-și găsea locul.

„Da! Mata ai zis, da, Caterina Sergheievna! Ce noimă are cuvântul aceasta? E să înțeleg că mata crezi în sinceritatea cuvintelor mele?... sau doară... sau doară... nu încumet să sfârșesc...“

„Da“ — răspunse Catia și de astă-dată el o înțelese.

El o apucă de mâinile mari și frumoase, și le strânse la piept de-i înădușea de bucurie. Picioarele nu-l mai țineau, și el îngâna într'una: Catia! Catia! Pe ea o năpădiră lacrimile asemenea, răzând însăș de aceste la rimi. Cel ce n'a mai văzut lacrimi de acestea în ochii unei femei iubite, nici prin gând nu-i trece câtă mare de fericire se poate revărsa asupra omului din prisosința recunoștinței și a dragostei.

* * *

Altă zi de vreme, doamna Odintoff trimise rugare lui Bazaroff, să vină la ea în odae și cu un zimbet de silă îi întinsă o filă de hârtie împăturată în două. Era o scrisoare de la Arcadis: o pețea pe Catia.

Bazaroff trecu repede peste rânduri, și îi era greu să înfrâne un simțământ de satisfacție răutăcioasă.

„Ca'n poveste! — pufni — Totuș dta ziceai eri că nu leagă decât o dragoste frățască. Cam ce o să-i răspundeți?“

„Ce sfat îmi dați?“ urmă ea tot zimbând.

„Socot — răspunse Bazaroff rizind asemenea de și, ca și pe ea, nici pe el nu-l ghiontea veselia — socot că li se cuvine binecuvântarea d-tale. Partia e bună sub toate raporturile. Averea Chirsanoffeștilor nu-i de minciună, Arcadis e unicelul, iar tată-so e om de treabă, care n'o să-i strice pofta“.

Doamna Odintoff făcu doi trei pași prin odae. Când se îmbujora când îngălbinea.

„Crezi? De mine fie; eu n'am săi bag nici o vină. Imi pare bine pentru Catia, și pentru Arcadis Nicolaevici. Voi aștepta, bine înțeles, răspunsul tatălui seu, îl voi trimite chiar pe el să-l dobândească. Inșă aceste toate adevăresc numai căci ce spuneam a-seară, că noi am îmbătrânit, eu și dta. Să nu bănuiesc cu nimica! Asta totuș e ceva!“

Doamna Odintoff prinse iar a ride și își întoarse fața numai decât.

„Tinerimea zilelelor noastre e a naibii de șireată! — grăi Bazaroff, apucându-l risul și pe el — Adio — adause după puțin — Vă doresc să scoateți treaba la capăt cum nu se poate mai bine. Am să mă bucur și eu din depărtări“.

Doamna Odintoff se întoarse sprintenă către el.

„Doar nu plecați? De ce nu mai rămâneți acuma... Da rămâneți... conversația cu dta așa e foarte plăcută... parcă ai rătăci pe țarmurii unei prăpăstii. La început te înfricoșezi, dar pe urmă te simți cutezător. Rămâneți“.

„Vă mulțumesc Ana Sergheievna de invitație, precum și despre buna părere ce o aveți despre câtă brumă de istețime la conversare am și eu. Dar iau de seamă că

alerg deja de mult pe țărniuri ce nu-s pentru mine. Peștii zburători trăesc ce trăesc în aer dar în urma urmelor iar pică în apă. Dați-mi voie să mă cufund și eu în apele mele“.

Doamna Odintoff se uită la Bazaroff. Un ris necăjit îi stârce fața palidă. El m'a iubit zise în gândul ei și îi întinse mâna cu milă.

Însă și el o înțelese.

„Nu! — grăi el dându-se îndărăt de-un pas — De și sint calic, dar în viața mea niciodată n'am primit pomană. Remas bun, și sănătate.“

Pun rămășag, că astăzi nu pentru cea din urmă dată ne vedem întimpină doamna Odintoff pătrunsă fără de voie.

„Câte nu se întâmplă în lume!“ sfârși Bazaroff, salutând.

*

„A, vrei să-ți clădești un cuibușor? — Îl agrăi Bazaroff pe Arcadis pachelând — Drept ai! Nu-i rea idee. Dar n'ai făcut bine că umblai cu mâța în sac. Eu mă așteptai din partea ta la o altă direcție, cu desăvârșire la alta. Ori poate și tu ești de aceea ce stau cu gura căscată în fața propriei lor ființe“.

La dreptul vorbind, singur nu bănuiam un astfel de sfârșit, când mă despărțisem de tine. Dar tu nu ești sincer spunând că asta nu-i rea idee, parcă n'aș cunoaște părerea ta despre căsătorie!

„Măi! Cum grăești tu astăzi, drăguțule! Vezi ce fac eu aci? Am găsit un loc gol în bocceaua mea, și îl umplu cum pot, cu fin; taman așa e și cu bocceaua vieții: trebuie să o umpli cu ce apuci mai degrabă în mână ca să nu rămână goluri în ea. Nu te bușumfla rogute, poate îți mai aduci aminte de părerea mea ce am pe veci despre Caterina Sergheievna. Sânt la noi fete mari, cari trec drept minuni nu mai și numai pentru că știu suspina în clipa potrivită, a ta însă se va și pricopsi cu alte merite, și va fi o isteasă, încât tu ai să fii cel mai smerit slugă al ei: așa-i ursita.“

Bazaroff trânti capacul geamantanului și se îndreptă.

Iar acum de remas bun repet, căci nu-i iertat să ne îmbătăm cu apă rece: ne luăm remas bun pe vecie, poți fi sigur și tu ca și mine: faci un lucru cuminte. Traiul nostru de haimana, aspru și trist ție nu-ți prieste.

FELURIMI.

Reclamele în America. În statele unite să spezează pentru reclame în fiecare an cinci sute de milioane de dolari, adică 2 miliarde și jumătate de coroane. Suma aceasta corespunde speselor ce le au marile puteri ale Europei (Rusia, Germania, Franța, Austro-Ungaria și Italia) cu susținerea armatei. — Reclamele din 1905 au costat aproape 5 miliarde de coroane. Cu cât e mai mare negoțul cu atât e mai mare reclama. Înainte de războiul civil o reclamă de 3000 dolari, cum era d. e. a fabricii de cumpene Fairbanks, era caritate, astăzi e lucru de toate zilele. Astăzi firma Fairbanks spezează pentru reclame 3 și jum. milioane de coroane. Fabrica de săpunuri Sapolio spezează în fiecare zi 1000 dolari pentru reclame. Firma Seors Roebach C-ie trimite ori cui gratis și franco catalogul său de o mie două sute de foi, și 2 kgr. de greu. Americanii sunt de părere că reclama sărăcieasă e și speculație proastă. În genere fiecare meseriaș și comerciant spezează 5 proc. din venitul său pentru reclame. Reclama e sufletul negoțului.

Economie.

Convenția comercială cu Serbia. Negocierile pentru încheierea convenției comerciale cu Serbia se vor începe în curând.

Eri au plecat din Belgrad doi delegați ai guvernului sârbesc, cari au primit instrucțiuni noi, de cari au să fie conduși în cursul desbaterilor.

După cum scriu foile din capitala Serbiei, guvernul sârbesc nădăduște, că convenția comercială cu monarhia noastră se va încheia în curând, fiindu-se seamă de interesele economice atât ale Austriei și Ungariei, cât și de ale Serbiei.

Importul de cărbuni. Conform datelor publicate de direcția căilor ferate, în cursul săptămânei trecute s'au importat în Ungaria pe liniile căilor ferate Oderberg-Caşovia 3414 vagoane cărbuni prusieni.

Ședința asociației fabricanților de zahăr. Asociația regnicolară a fabricanților de zahăr a ținut eri sub prezidenția marelui fabricant Alex. Hatvany-Deutsch o ședință plenară.

În această ședință s'a desbătut în prima linie transacțiunea economică, și s'a constatat că noua transacțiune cu Austria, va pricinui pagube simțitoare industriei de zahăr din Ungaria. S'a hotărât a interveni, ca guvernul să ia toate dispozițiile, ca industria ungară de zahăr să nu fie primejduită prin concurența austriacă.

În chestia lipsei de cărbuni s'a luat la cunoștiință acțiunea pornită din partea centralei asociației fabricanților din Ungaria, ca usansele pentru transportul cărbunilor să se stabilizeze în conțelegere cu proprietarii minelor de cărbuni.

În sfârșit s'au precizat dorințele fabricanților de zahăr, dorinți de cari delegații guvernului, în cursul negocierilor pentru încheierea convenției comerciale cu Serbia, să ție cont.

Bursa de efecte. La deschiderea bursei tendența a fost liniștită. Știrile sosite din străinătate n'au fost de felul, ca să dea zor speculației.

Făcând numeroase vânzări locale, cursurile valorilor au căzut.

Circulația a fost restrânsă. Rentele s'au ieftinit. Valutele nu s'au schimbat.

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac	vinde 630-25
„ „ ung.	736-50
„ băncei de escompt	455 50
„ soc. căilor fer. aust. ung.	651—
Renta ung. de aur 4 proc.	110-50
„ „ coroane 4 „	92-75
„ austr. de aur 4 „	115-40
„ „ coroane 4 „	96-75
Scrisuri fonciare „Albina“	101—
Napoleon d'or (20 franci aur)	19-21
mărci germane, aur	23-55
Galbeni austriaci și ungurești	11-43
Bilete germane 100 mărci	117-57
„ franceze 100 franci	95-95
„ italiene 100 lire	96-10
„ române 100 lei	95-30
Ruble rusești de hârtie	2-54

Prețurile cerealelor. Tendența generală în târgul efectiv de cereale a fost liniștită, prețurile s'au menținut. Oferte au fost puține, circulația nu s'a putut desvolta, producenții fac numai oferte urgente, în piață nu se aduc cantități mari de cereale.

Azi până la 12 ore din zi s'au vândut 12.000 măji m. grâu.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kgr. greutate) s'au plătit 24 cor. 90 fileri, iar pentru cel mai slab din comitatul Pestei (75 kgr. greutate) 23 cor. 60 fileri de maja metrică (100 kgr.)

În ultimele 24 ore circulația cerealelor în Budapesta a fost următoarea:

Măji metriche:

	Sosit:	Expedit:
Grâu	23263	—
Secară	5222	—
Orz	6085	15
Ovăs	6742	300
Cucuruz	512	30
Rapiță	85	—
Făină	625	2275
Tărâte	—	302

Tendența generală în târgul pe termen de cereale a fost liniștită. Conform buletinului oficial au notat:

Grâu pro Octomvrie 11.92, 11.93—11.92, pro Aprilie 1908: 12.60, 12.67—12.68.

Secară pro Octomvrie 11.10, 11.14—11.15, pro Aprilie 1908: 11.79, 11.84—11.88.

Ovăs pro Octombrie 7.85, 7.84—7.90, pro Aprilie 1908: 8.54, 8.55—8.56.

Cucuruz pro Mai 1908: 7.10, 7.12—7.16 coroane de 50 kgr.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteș — Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48 Timișoara —, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport precum și taxa de asigurare.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.) frum.	24 cor. 90 fil.
„ „ „ „ mijl.	23 „ 15 „
„ „ „ „ slab	22 „ 30 „
Secară, maja metrică dela	21-10 — 21-65
Orz, „ „ „	15-50 — 16—
Cucuruz „ „ „	14-25 — 14-45
Ovăs „ „ „	16— — 16-70
Rapiță „ „ „	34-50 — 36—

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	154 cor. — 155 cor.
Slănină	129 „ — 131 „
Cartofi	3-20 „ — 6-20 „
Spirit	dela 59— cor. — 60—

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)

(Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— — — fileri kilogramul.
Tineri	131—133 „ „

Redactor responsabil:

VASILE MACREA.

Tipografia «Pop. Rom.» Budapesta, István-ut 11.

O femeie

își caută ocupație în vre-o familie cu copii, ori pe lângă o doamnă singuratică. A se adresa administrației Lupta. 1—3

O fată

orfană de 17 ani, a absolvat 4 clase civile, vorbește și scrie în limba română, maghiară și germană, caută loc într-o familie bună românească, ca crescătoare lângă copii, ori altă ocupație potrivită. Oferte să se trimită la administrația „Lupta“ Budapesta, VII István ut 11. 1—3